

Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om polisarrest;

PMFS 2015:7
FAP 102-1

beslutade den 31 juli 2015.

Utkom från trycket
den 25 augusti 2015

Polismyndigheten föreskriver följande med stöd av 31 § häktesförordningen (2010:2011) och 5 § andra stycket förordningen (2014:1108) om utformningen av häkten och polisarrest och meddelar följande allmänna råd.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till häkteslagen (2010:611), häktesförordningen (2010:2011) och förordningen (2014:1108) om utformningen av häkten och polisarrest och gäller den som är intagen i polisarrest för förvar. Begrepp och uttryck som används i föreskrifterna har samma innebörd och tillämpningsområde som i lagen och förordningarna om inte annat anges.

Allmänna råd

Föreskriften är tillämplig avseende den som tagits i förvar i polisarrest, oavsett grunden för frihetsberövandet. Utöver häkteslagen, häktesförordningen och dessa föreskrifter kan det finnas särskilda bestämmelser i andra författningar som har företräde.

2 § Föreståndaren för arresten ansvarar för frågor som rör verkställigheten i polisarrest, om inte annat följer av lag eller annan författning.

3 § När en person tas in för förvar i en polisarrest ska den intagnes identitetsuppgifter samt grunden för frihetsberövandet kontrolleras och dokumenteras.

Allmänna råd

Om den intagnes identitet är okänd bör dokumentationen omfatta de övriga uppgifter som är av betydelse för frihetsberövandet.

4 § Varje intagen ska i samband med att denne tas in i arresten informeras om varför personen har frihetsberövats. Enligt 2 och 3 §§ häktesförordningen (2010:2011) ska varje intagen i anslutning till att han eller hon tas in i en förvaringslokal informeras om verkställighetens innebörd på ett språk som han eller hon förstår och få tillfälle att underrätta närstående om var han eller hon befinner sig om inte särskilda skäl talar mot det.

Den intagne ska vid samma tillfälle även informeras om

1. signalanordningar och brandskydd samt säkerhetsfrågor i övrigt,
2. de rutiner som gäller i polisarresten avseende till exempel mathållning och personlig hygien, samt
3. de rättigheter och skyldigheter som han eller hon enligt häktesförordningen har i övrigt, exempelvis tillgång till hälso- och sjukvård samt utomhusvistelse.

Information enligt denna paragraf ska lämnas skriftligen om inte särskilda skäl talar mot detta. Det ska dokumenteras att information har lämnats till den intagne. Informationen ska finnas tillgänglig för den intagne under hela frihetsberövandet.

Allmänna råd

Om den intagne är så berusad eller våldsam i samband med intagningen att han eller hon inte kan ta till sig informationen bör den istället lämnas så snart det kan ske.

Underrättelse till en närstående omfattar normalt endast en person. Om underrättelsen avser någon som är målsägande i relation till den intagne eller om kontaktförbud råder mellan dem sker kontakten via arrestpersonal.

5 § För utländska medborgare som tagits i förvar finns särskilda bestämmelser i utlänningslagen (2005:716). Rätten för utländska medborgare som frihetsberövats att underrätta sitt hemlands konsulat m.m. regleras i lag (1989:152) om underrättelseskyldighet m.m. när utlänningar är berövade friheten.

6 § Så snart det kan ske efter intagningen ska en säkerhetsbedömning göras beträffande den intagne. Bedömningen ska dokumenteras.

Allmänna råd

Syftet med säkerhetsbedömningen är att bedöma behovet av säkerhetsåtgärder beträffande den intagne, till exempel i samband med transport, för att kunna upprätthålla ordningen och säkerheten i polisarresten eller vid fara för den intagnes eller annans liv eller hälsa.

7 § Ett förvaringsrum i en polisarrest ska enligt 3 § förordningen (2014:1108) om utformningen av häkten och polisarresterna vara utrustad med

1. signalsystem för att påkalla uppmärksamhet,
2. stol, bord, säng och utrymme för förvaring av tillhörigheter.

Rum som endast används för förvaring av berusad, våldsam eller sjuk person får enligt samma bestämmelse ha annan lämplig inredning. Utrustningen får då begränsas för att förhindra att den intagne allvarligt skadar sig själv eller annan eller gör sig skyldig till skadegörelse.

8 § Ett förvaringsrum ska, utöver vad som följer av 3 § förordningen (2014:1108) om utformningen av häkten och polisarresterna vara utrustat med

anordning som medger reglering av ljusinsläpp samt filt, kudde, madrass, spegel, klocka och radio.

PMFS 2015:7

Allmänna råd

Risk för självskadande eller våldsamt beteende samt restriktioner kan medföra att avsteg måste göras beträffande utrustningen i förvaringsrummet. Den byggnadstekniska utformningen kan påverka möjligheterna att utrusta ett förvaringsrum med anordning som reglerar ljusinsläpp. Ljudnivån på radion bör vara sådan att den inte stör andra som vistas i polisarresten.

2 kap. Journal

1 § Enligt 5 § häktesförordningen (2010:2011) ska det för varje intagen föras en journal som dokumenterar den intagnes verkställighet. Av journalen ska det framgå vem som har dokumenterat en viss uppgift och när det gjordes.

2 § För intagna i polisarrester ska journalen föras i form av ett arrestantblad eller omhändertagandeblad. Viss registrering avseende intagna som är frihetsberövade med anledning av brott ska även ske i det datoriserade ärendesystemet för brottsutredningar (DurTvå).

3 § I arrestant-/omhändertagandebladet ska dokumenteras alla beslut som har fattats samt viktiga händelser och väsentliga uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder avseende den intagne. Även uppgifter om omständigheter i övrigt som är av betydelse för vistelsen i arresten ska dokumenteras. Dokumentation ska ske så snart som möjligt.

4 § Varje uppgift som förs in i arrestant-/omhändertagandebladet ska utformas så att den intagnes integritet respekteras. Uppgifterna ska vara korrekta och sakliga.

5 § Arrestant-/omhändertagandebladet ska förvaras så att endast den personal som behöver tillgång till uppgifterna för att kunna utföra sitt arbete kan ta del av det.

3 kap. Vistelsen i polisarrest

1 § En intagen har rätt att få mat (frukost, lunch och middag) vid sedvanliga mattider. Den intagne ska dock ges möjlighet att inta sina måltider vid tider som är anpassade efter hans eller hennes medicinska behov eller religion.

En intagen har rätt att få vegetarisk mat och mat som är anpassad till hans eller hennes medicinska behov och religion.

En intagen har rätt att få dricksvatten och att få kaffe och te i rimlig omfattning.

2 § En intagen ska ha möjlighet att dagligen sköta sin personliga hygien och ska få nödvändig utrustning för detta ändamål. Utrustningen får dock begränsas om det är nödvändigt för att förhindra att den intagne allvarligt skadar sig själv eller annan.

Allmänna råd

Med nödvändig utrustning avses exempelvis handduk, tandborste, tandkräm, tvål, schampo, deodorant, rakartiklar och menstruations-skydd.

3 § En intagen ska förses med sängkläder samt, vid behov, med kläder och skor. Utrustningen får dock begränsas om det är nödvändigt för att förhindra att den intagne allvarligt skadar sig själv eller annan.

Allmänna råd

Den intagne bör alltid ha något att skyla sig med. En intagen får inte vistas i arresten utan kläder under längre tid än vad som är nödvändigt för den intagnes egen säkerhet.

4 § En intagen ska ges möjlighet att ta del av tidningar och annan litteratur, om inte restriktioner hindrar det. Tillgången till tidningar eller annan litteratur kan dock inskränkas till följd av praktiska förhållanden.

5 § Av 2 kap. 7 § häkteslagen (2010:611) framgår att en intagen ska ges möjlighet att vistas utomhus minst en timme varje dag, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

Allmänna råd

Synnerliga skäl mot att ge en intagen möjlighet till en timmes utomhusvistelse kan uppkomma exempelvis vid en oförutsedd händelse som medför att utomhusvistelse inte kan medges av säkerhetsskäl.

6 § Rökning får endast ske på anvisad plats utomhus.

4 kap. Besök och andra kontakter

1 § Enligt 3 kap. 1 och 4 §§ häkteslagen (2010:611) får en intagen ta emot besök samt stå i förbindelse med annan person genom elektronisk kommunikation i den utsträckning det lämpligen kan ske.

Allmänna råd

Med uttrycket lämpligen kan ske avses praktiska förutsättningar för besök eller elektronisk kommunikation, exempelvis vad som är möjligt med hänsyn till rutinerna i polisarresten eller tillgången till personal och rum för besök eller utrustning för elektronisk kommunikation.

2 § Möjligheten för intagna under arton år att ta emot besök eller att stå i förbindelse genom elektronisk kommunikation med någon närstående ska prioriteras.

3 § Samtal vid ett besök som övervakas eller elektronisk kommunikation som avlyssnas ska föras på ett språk som förstås av den som övervakar det, om det inte är obehövt med hänsyn till syftet med övervakningen. Om samtalet inte kan föras på sådant språk ska tolk anlitas.

4 § Om sådant samtal som avses i 3 § förs på ett språk som inte förstås av den som övervakar eller avlyssnar det eller av tolken ska samtalet avbrytas.

5 § En försvarare ska kontaktas om en intagen som är anhållen eller häktad begär det. Begäran ska dokumenteras.

Om en intagen begär att få en offentlig försvarare, ska denna begäran utan dröjsmål förmedlas till ansvarig utredare. Om ansvarig utredare inte kan nå ska begäran förmedlas till annan behörig beslutsfattare. Att begäran förmedlats ska dokumenteras.

5 kap. Kontroll- och tvångsåtgärder

1 § En intagen som belagts med fängsel för att han eller hon uppträder våldsamt ska hållas under noggrann tillsyn så länge åtgärden består.

Behovet av att använda fängsel på grund av ett våldsamt uppträdande ska prövas fortlöpande så länge åtgärden består.

2 § Beslut att belägga en intagen med fängsel eller att anbringa spottskyddshuva fattas av föreståndaren för arresten. Om dennes beslut inte kan avvaktas, får beslutet i stället fattas av den som utför en transport eller som utövar tillsynen över den intagne.

3 § Uppgifter om användning av fängsel eller spottskyddshuva ska dokumenteras och enligt vad föreskrivs i föreskrifter och allmänna råd om dokumentation enligt 27 och 28 §§ polislagen (1984:387).

6 kap. Hälso- och sjukvård m.m.

1 § I samband med intagningen ska den intagne tillfrågas om sitt hälsotillstånd och om han eller hon har någon medicin förskriven.

2 § En intagen som förskrivits viss medicin ska få tillgång till den enligt förskrivningen. Förskrivningen ska dokumenteras.

3 § Särskilda bestämmelser om tillsyn och sjukvård avseende intagna som har omhändertagits på grund av berusning finns i lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. och till lagen kompletterande föreskrifter.

7 kap. Övriga bestämmelser

1 § När en intagen frigges ska förvaringsrummet kontrolleras så att det inte skett någon skadegörelse, att fästianordningar inte är lösa samt att kommunikationsanläggning, fönster, dörrar och lås fungerar. Kontrollen och resultatet av denna ska dokumenteras. Förvaringsrummet ska också visiteras och städas.

Eventuella säkerhetsbrister ska åtgärdas innan en ny intagen placeras i förvaringsrummet om inte särskilda skäl talar mot detta. Misstänkt skadegörelse ska dokumenteras och polisanmälas.

2 § Allvarliga händelser som sker i arresten såsom t.ex. att den intagne skadats eller försökt skada sig själv eller annan ska incidentrapporteras.

3 § I 43 kap. 22 och 23 §§ socialförsäkringsbalken (2010:110) finns bestämmelser om anmälningsskyldighet när en intagen skadar sig.

4 § Polismyndigheten kan om det finns särskilda skäl besluta om undantag från dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft den 1 november 2015, då Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förvaring av personer i polisarrest (RPSFS 2000:58, FAP 102-1) och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om polisarrester (RPSFS 2001:12, FAP 915-1) upphör att gälla.

På Polismyndighetens vägnar

EVA ÅRESTAD RADNER

Eva-Lotta Hedin
(Rikspolischefens kansli)

